

DOSSIER No.: OD 1306

NAAM: ANTI-COMMUNISME OP (onpolitiek) PROTESTANTS-
TELLIKE GRONDSLAG.

Uit			In	Uit			In	Uit			In
Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum
11/5 '50	B/IIIa	✓	15/6								
13/9 '51	KA	-	25/10								
13/2 '52	B	-	13/2								
8/9 '52	D		26/2								
11/1 '52	KA.										
10 juli 1963	Eg/1/46		31 JULI 1963								

12 JAN. 1954

MINUTENBLAD

R No. OD 1306

NAAM: ANTI-COMMUNISME OP (onpolitiëk) PROTESTANTS-CHRISTELIJKE GRONDSLAG.

- 1 Gewijzigd op verzoek van BIIIa.
AOD 4b. 10-5-50. RM
- 2 Gecontroleerd i.v.m. Overzicht a.c. organisaties 2/11-5-50
Overgedragen aan BIX.

UITTREKSEL

Uit : **Nationaal Weekblad**

Naam: **BURGERRECHT** ↙

Voor : OD 1306

Naam: **ANTI-COMMUNISME OP (ONPOLITIEK) PROTESTANTS-CHRIS-
TELIJKE GRONDSLAG**

Ag. nr:

Afz. :

↙ Datum: **31 Maart 1951**

Aard van het stuk: **critiek in het C.H. weekblad Koningin en Vaderland op een publicatie van de
Vaderlandse Kring**

In het C.H. weekblad Koningin en Vaderland wordt ernstige critiek uit-
geoeft op een publicatie van de Vaderlandse Kring. Het gaat hier om een bro-
chure, waarin betoogd wordt dat twee christelijke bladen, nl. "Open Deur" en "De
Hervormde Kerk" een voorportaal vormen voor het socialisme en communisme. De
V.K. komt o.a. tot dit oordeel, omdat bv. mannen als de Buskes aan deze bladen
hun medewerking verlenen. De redactie van Koningin en Vaderland wenst de broe-
derhand te reiken aan geloofsgenoten en dat is haar goed recht. Wij vinden ech-
ter, dat men dit ongestoord kan doen en dan toch ernstige critiek uitoefenen
op de politieke gester van die geloofsgenoten, indien zulks nodig blijkt. En
dit is nodig, zodra men te maken heeft met mannen van het slag van de Buskes,
gelijk wij al vele malen hebben betoogd. Of de V.K. in zijn publicatie de kwes-
tie bijzonder helder en tactvol heeft gesteld, dat is iets waarover men van me-
ning kan verschillen. De critiek van Koningin en Vaderland is een aspect van
het verschijnsel dat men alom constateren kan: het ziende blind zijn voor de ge-
volgen, die een bepaald politiek gebruik van de sociale deernis hebben kan.

Uitgetr. door: **P.v.B.**

Op aanwijzing van: **B IV**

Datum: **10 Mei 1951**

UITTREKSEL
Uit : 2/411
Ag.no. :
Voor : 2/13.06

OVERZICHT

VAN ANTI-COMMUNISTISCHE ORGANISATIES, ACTIES
& REACTIES, EN DE PARTICULIERE INLICHTINGEN-
DIENSTEN, (AL OF NIET ANTI-COMMUNISTISCH). (OD 411)

MEI 1950.

A. I N N E D E R L A N D .

OD 411. ANTI-COMMUNISTISCHE ORGANISATIES EN ACTIES.

Hierin de stukken betr. organisaties, waarvoor (nog) geen afzonderlijk OD is gevormd, voorts acties en reacties, die niet in één der hierna volgende OD's kunnen worden opgenomen, terwijl bundeling tot een nieuw OD niet mogelijk, of (nog) niet nodig is.

OD 151. ANTI-COMMUNISME OP ROOMS-KATHOLIEKE GRONDSLAG.

Hierin de stukken betr. acties en reacties van R.K. organisaties, kerkelijke, politieke, enz., (K.V.P., K.A.B., verenigingen, periodieken, dagbladen, enz.).

OD 151a. "DE KATHOLIEKE ACTIE".

Hierin de stukken betr. de politieke inlichtingendienst binnen "De Katholieke Actie". Omtrent de organisatie van deze inlichtingendienst weten wij nog zeer weinig. Bst. kan hierin waarschijnlijk enige verbetering brengen.

OD 1306. ANTI-COMMUNISME OP (ONPOLITIEK-) PROTESTANTS-CHRISTELIJKE GRONDSLAG.

Hierin acties en reacties van kerkelijke zijde, uit kerkelijk milieu, of van prot.chr. organisaties.

OD 1306a. ANTI-COMMUNISME OP "RECHTS" PROTE CHR. GRONDSLAG.

Hierin acties en reacties uit Anti-Revolutionnair en Christelijk-Historisch milieu, uit G.N.V.-kring, enz.

OD 1306b. ANTI-COMMUNISME OP "LINKS" PROT. CHRIST. GRONDSLAG.

Hierin acties en reacties uit Prot.Chr. "Doorbraak"-kringen. Predikanten Banning, Buskes, Strijd, e.a. Periodieken; "Wending", "In de Waagschaal", "Tijd & Taak"

VERTROUWELIJK

Uw kenmerk:
86252

Ons kenmerk:
1667/50 I.D.

Datum:
4 Juli 1950

Naar aanleiding van Uw boven aangehaald schrijven, d.d. 3 Juni 1950, heb ik de eer U het volgende te berichten.

Het onderzoek in deze zaak heeft tot nu toe geen resultaat opgeleverd, aangezien de persoon, die zich bij de fotozaak van de N.V. A. van Beurden, Nieuwstraat 7 te Eindhoven, vervoegde voor het kopen van een uitrusting voor een donkere kamer, niet meer is verschenen.

Met de houder van de zaak is de afspraak gemaakt, dat, wanneer bedoelde persoon andermaal in zijn zaak komt, hij onmiddellijk mijn Dienst op de hoogte zal stellen.

Bij verschillende fotozaken in Eindhoven is verder op onopvallende wijze geïnformeerd, of iemand zich gedurende de laatste tijd heeft aangediend als koper van een donkere kamer, doch gebleken is, dat daar een dergelijk bezoek niet heeft plaats gehad.

Aangezien het opgegeven signalement zeer vaag is en bovendien nog verschil van mening bestaat omtrent lengte, leeftijd en kleding, is het moeilijk verder te werken.

Deze zaak heeft nog de aandacht van mijn Dienst en bij resultaat zal een en ander aan U worden gemeld.

" e i n d e "

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN.

UITGEBEKT

No.: ~~BZ~~ 86252.

VERTROUWELIJK.

Onderwerp: Anti-communistische
organisatie.

VII TV.2.

's-Gravenhage, 3 Juni 1950.

Mede ter bevestiging van het telefonisch onderhoud met een mijner ambtenaren d.d. 31-5-1950 moge ik U het volgende berichten.

In de morgenuren van 26 Mei 1950 vervoegde zich in de fotozaak van de N.V. A. van Beurden, Nieuwstraat 7 te Eindhoven een persoon, die te kennen gaf een donkere kamer-uitrusting te willen kopen.

Deze persoon vertelde, dat hij lid was van een organisatie, die, zoals hij zich uitdrukte, "in het belang van het land foto's nam van objecten en personen, die verdacht werden van communistische eigenschappen."

De organisatie zou volgens hem over tien fotocamera's beschikken, doch kon wegens het zeer geheime karakter der gemaakte foto's, deze niet door derden laten ontwikkelen, waarom besloten was tot aankoop van een eigen installatie.

De installatie werd door de onbekende besteld en zou op Donderdag 1 Juni door hem worden afgehaald en betaald.

De chef der fotozaak meende hierover de politie te moeten inlichten, maar besloot toch hiermede te wachten tot na de verkoop der installatie.

De onbekende zou plm. 30 jaar oud zijn en een ongunstige indruk maken.

Naar aanleiding van het bovenstaande moge ik U verzoeken een onderzoek te willen doen instellen naar de koper der donkere kamer-installatie en de organisatie, waarvoor hij werkt.

Te Uwer informatie diene, dat de hier vermelde gegevens oorspronkelijk afkomstig zijn van een bediende in de fotozaak van A. van Beurden, die dit in de loop van een gesprek met kennissen vertelde.

Het is ongewenst, dat de directie der zaak of bedoelde bediende op de hoogte komt van de weg, waarlangs deze gegevens zijn verkregen.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

De Heer Hoofdcommissaris van Politie

J. G. Crabben den

te

EINDHOVEN.

Van B.X

Aan B. II

Doorgezonden aan B VII
tel. doorgegeven aan J.D. Lindeman
Hr. Straal te 16.20 op 31-5-50

29-5-50
7 JUNI 1950
06252
B II

Op Vrijdagmorgen 26 Mei 1950 vervoegde zich in de foto-zaak van de N.V. A. van Beurden, Nieuwstraat 7 te Eindhoven een persoon die een donkere-kamer-uitrusting wilde kopen ter waarde van ongeveer F.600.-. De man was ongeveer 30 jaar oud en heeft ongeveer een uur in de zaak vertoefd.

Aan de bediende vertelde hij, dat hij de installatie voor ongeveer een half jaar nodig had. Verder vertelde hij lid te zijn van een of andere organisatie die "in het belang van het land" foto's nam van objecten en personen, die verdacht werden van communistische eigenschappen". Zijn organisatie bezat 10 camera's en had nu die donkere-kamer installatie nodig voor het ontwikkelen van de door hen gemaakte opnamen. Bij een fotograaf zou dit natuurlijk veel voordeliger kunnen geschieden, maar het werk was "zeer geheim". Hij vertelde dat er dikwijls persoonsopnamen waren, die erg onduidelijk waren en dur moest bij de ontwikkeling van een versterker gebruik gemaakt worden, wat een gewone fotograaf toch niet deed.

Na veel gepraat bestelde de man de bovengenoemde installatie en beloofde Donderdag 1 Juni terug te komen om een en ander af te halen en te betalen. Hij liet een ongunstige en wantrouwende indruk achter,

De chef van de foto-zaak dacht er over de politie van het geval in kennis te stellen, maar besloot te wachten tot na de

verkoop en betaling van de onderdelen der installatie op
1 Juni a.s.

Het gaat om een licht uitgevoerde installatie, die zeer
gemakkelijk verplaatsbaar is.

De fotograaf wil trachten op een of andere wijze Donder-
dag een foto van de bewuste persoon te vervaardigen.

30 Mei 1950.

B. X.

deze cursus geeft geen overbodige, geleerde dingen, maar juist datgene, wat U nodig hebt, n.l.

Hoofdlijnen van de Bijbel.

De Kerk: haar wezen, haar leven, haar werk.

Maatschappelijke vragen en stromingen.

Practijk van het Christelijk leven.

Een keuze uit de behandelde onderwerpen:

Oecumenische beweging.

Belijdenis, ambten, liturgie.

Zending.

Secten en Stromingen.

Arbeid en Loon.

Liberalisme, Socialisme, Communisme.

Bijbellezing en Gebed.

Verloving en Huwelijk.

Christendom en cultuur.

In vergelijking met andere cursussen is de prijs zeer laag. De cursus bestaat n.l. uit 70 keurig gedrukte lessen van gemiddeld 8 pagina's. Deze 70 lessen zijn verdeeld over twee jaar. Per jaar bedraagt het cursusgeld *f* 7,50 (desgewenst te voldoen in 3 termijnen van *f* 2,50). Dat is dus... *f* 0,15 per week.

Wanneer U de vragen en opgaven ter correctie inzendt, bedraagt de prijs *f* 9,— per jaar. Voor verenigingen en clubs wordt een belangrijke reductie verleend.

Er zijn twee uitgaven: een A-editie voor hen, die alleen Lagere School-opleiding genoten en een B-uitgave voor hen, die een ruimere algemene ontwikkeling hebben.

Wat U moet doen

om deze cursus te ontvangen is: even een bericht van aanmelding sturen aan: Administratie „Kerk en Wereld”, Hoofdstraat 211, Driebergen.

Vermeld daarbij vooral of U de A- dan wel de B-editie wenst te ontvangen en of U de cursus met of zonder correctie van het ingezonden werk wenst.

Het gironummer van de Kadercursus is 29700.

WW

WW

Wij weten...

Welke boodschap wij als Christenen hebben uit te dragen in deze wereld....

Wat de inhoud van de Bijbelse boodschap is....

Wat het is om lidmaat der kerk te zijn....

Wat ambten, sacramenten, liturgie en belijdenisgeschriften betekenen in de kerk....

Wat de grote maatschappelijke stromingen van deze tijd inhouden....

Daarom kunnen wij...

getuigen zijn van Jezus Christus in deze moderne wereld, want daartoe heeft Hij ons geroepen... bewust en echt mee leven in onze gemeente...

Wij begrijpen

dat wij voor bezinning op deze dingen een deel van onze tijd vrij moeten maken en er iets voor over moeten hebben.

HEBT U IN DEZE BESCHRIJVING UZELF HERKENDE?
Dan kunt U deze folder rustig wegleggen, want dan is het volgende niet voor U bestemd.

Of... klopt deze beschrijving niet helemaal voor U?

In dat geval willen wij U wijzen op ruim 6000 mensen, die in de afgelopen drie jaar zich lieten inschrijven als cursist voor de

Kadercursus der Ned. Herv. Kerk

Dat waren oude en jonge mensen, ontwikkelde en eenvoudige gemeenteleden; huisvrouwen en ingenieurs, fabrieksarbeiders en leraren, verpleegsters en soldaten, ouderlingen en jeugdleiders en noemt U maar op.

Honderden enthousiaste brieven bewezen, dat zij er geen spijt van hebben gehad hun geld te hebben uitgegeven voor deze cursus.

Want....

deze cursus is **EENVOUDIG**
deze cursus is **DUIDELIJK**
deze cursus is **PRETTIG**

en....

ZELF SCHREVEN WIJ:

Het communisme is een wereldmacht geworden. Men kan er vóór strijden of men kan er tegen strijden. Maar men kan niet doen, alsof het niet bestaat Meer nog: Het stelt ons voor een keuze, een beslissing. *Daarom is het noodzakelijk om duidelijk te weten, wat het Communisme leert en wat het is.*

Echter . . . zeer velen hebben over het communisme slechts zeer onvolledige en vage voorstellingen. Zij zijn ook niet in staat om allerlei dure en moeilijke boeken aan te schaffen en te bestuderen. Daarom is de Academie „De Horst” Driebergen ten behoeve van:

Individuele belangstellenden.

Verenigingen.

Jeugdclubs.

Kerkelijke en maatschappelijke verenigingen.

Vakverenigingen

overgegaan tot het uitgeven van een eenvoudige, goedkope, verantwoorde Schriftelijke Cursus:

communisme

het communisme: AANKLACHT, BELOFTE OF BEDREIGING?

Deze cursus bestaat uit 10 veertiendaagse lessen; gedrukt op prima papier. Deze lessen hebben een gemiddelde omvang van 16 pagina's. Zij blijven het eigendom van de cursist(e).

In deze lessen worden o.a. de volgende onderwerpen behandeld:

Marx en het Communistisch Manifest.

De Russische revolutie.

Moskou en de vrijheid.

Sovjet-Unie en socialisme.

Het communisme en de godsdienst.

Communisme in West-Europa.

De prijs van de gehele cursus bedraagt slechts f 4.—, bij vooruitbetaling te voldoen door storting op girorekening nr. 29700 „De Horst”. Hoofdstraat 211, Driebergen, onder vermelding van „Cursus Communisme”.

Geef nog vandaag Uw bestelling op
Een „Horst-cursus”

VAN ALLE ZIDEN is men, vol lof over de cursus *het communisme:*

AANKLACHT,

BELOFTE OF

BEDREIGING ?

ZO SCHRIJFT MEN ER OVER:

in de Hervormde pers:

„Wie enigszins op de hoogte van het Communisme is, komt bij lezing zeer onder de indruk van het gebodene. In de eerste plaats omdat hier diep gegraven is... De tweede reden van onze blijdschap over deze cursus is, dat zij eenvoudig is.

De schrijver heeft alles gedaan om vaktermen te vermijden; om de stof zo te brengen, dat wij het gevoel hebben: dit is betrouwbaar, dit is klaar-- en wij toch niet denken, dit is te eenvoudig, te eenzijdig... Zo is hier een cursus ontstaan, waar men met grote deskundigheid door de wereld van het Communisme wordt geleid...”

(Ds. L. H. Ruitenbergh in „De Herv. Kerk“.)

„Na van deze cursus kennis genomen te hebben, kan ik slechts zeggen met grote dankbaarheid vervuld te over het genomen initiatief.”

(Ds. A. Dronkers in „Hervormd Utrecht“.)

„Ik acht de cursus van het grootste belang voor leden van de kerkeraad, jeugdleiders (sters) en gemeenteleden...”

(Ds. H. Witvliet in „Groninger Kerkblad“.)

Van Gereformeerde zijde:

„Ik acht deze cursus zeer geslaagd. Zowel wat de toon betreft als wat de inhoud aangaat. De uiteenzetting is glashelder... Hoe graag zou ik deze cursus in de handen van alle jongeren en veel ouderen zien... Jonge man, jong meisje, bestel deze cursus nu dadelijk...”

(Ds. G. Lugtigheid in „Op de Uitkijk“.)

„Een zeer instructieve schriftelijke cursus... De geestelijke beginselen, waaruit het communisme opkwam, komen helder aan het licht... Een goede handleiding voor een studietoegang...”

(Prof. Dr. C. Brillenburg Wurth in „Horizon“.)

in de bladen van het C.N.V. en het N.V.V.:

„Wij hebben deze lessen doorgelezen en er van genoten. Wie ze in zijn hoofd zet, heeft een goede basis voor verdere studie...”

(R. Hagoort in „De Gids“, orgaan van het Chr. Nat. Vakverbond.)

„Wij aarzelen niet ons gehele kader en vooral onze jonge functionarissen deze cursus aan te bevelen, omdat hij in een prettig leerbare vorm het communisme op een zeer objectieve wijze analyseert... Wij achten deze cursus dermate belangrijk en zo goed geschreven, dat wij hem graag ons kader ter bestudering aanbevelen.”

(„De Vakbeweging“, kaderblad van het Ned. Verb. van Vakver.)

in vooraanstaande weekbladen:

„Geen verweer uit angst en bezitsdrang, noch ook het naïeve optimisme van de „rode deken van Canterbury“ ontstieren deze lessen. Ze zijn helder, open, zakelijk en principieel en zullen... een uitstekende dienst bewijzen om tot verantwoorde stellingname te komen.”

(Vrij Nederland.)

„Een zo welbewuste wetenschappelijke zakelijkheid -- in een cursus voor iedereen -- is in 1949 een bijzonder zeldzame zaak. Van een kerkelijke stichting zullen misschien weinigen hem verwacht hebben, en dat met maar al te goede redenen. Deze intellectuele integriteit is nu juist de essentie van „Kerk en Wereld“...”

(De „Groene Amsterdammer“.)

"KERK EN WERELDE HORT", DRIEBERGEN.

Driebergen, datum postmerk.

Zeer geachte Heer,

De zomermaanden zijn voorbij. traks begint het verenigingswerk weer, ook op Uw C.J.M.V. Dat is een belangrijk stuk werk. De jongemannen, die op Uw vereniging en op al de andere C.J.M.V.'s in het hele land weer bijeenkomen, zullen als Christenen midden in ons volk hebben te leven en te werken. De arbeid op Uw vereniging wil hen daartoe voorbereiden en hen daarbij helpen.

Daarom is het ook uitermate belangrijk, wat er op Uw C.J.M.V. wordt behandeld en hoe dit gebeurt. Het is alleen goed, indien voortdurend vanuit de Bijbel ieder lid persoonlijk wordt aangesproken en tegelijk wordt geconfronteerd met de wereld, waarin hij leeft. Daar ligt zijn taak en zijn roeping.

De C.J.M.V. kan geen "knus onderonsje" zijn. Vanouds had zij een roeping tegenover "alle de jongelingen van ons volk". Haar werk moet toerusting zijn voor de taak om als getuigen van Jezus Christus in deze wereld te leven. Ook voor Uw kring willen wij U daarvoor wijzen op twee uitgaven van "Kerk en Wereld", speciaal voor dit doel geschreven.

De eerste is:

"Kadercursus der Ned. Herv. Kerk".

Voor verenigingen biedt deze cursus uitmuntend studiemateriaal.

De lessen zijn kort en eenvoudig. Ze zijn op de man af en fris. De vragen en opgaven aan het eind van iedere les bieden goede uitgangspunten voor een fijne discussie. De prijs is in verhouding met andere cursussen zeer laag. Het bezit van de cursus geeft stof voor series inleidingen in het eerste of tweede deel per vergadering. Schema's voor leiders, die tal van praktische wenken geven; vergemakkelijken het leiden van de bespreking op zo'n avond.

Wij trachten op deze wijze aan de behoeften van de verenigingen zo veel mogelijk tegemoet te komen. Een exemplaar van de cursus, die ook als naslagwerk uitstekend is te gebruiken, behoort in ieder geval in de bibliotheek van Uw afdeling aanwezig te zijn.

De tweede uitgave is:

"Het Communisme: aanklacht, belofte of bedreiging?"

Over de kwaliteit van deze cursus zeggen wij niets. De recensies, waarvan wij enkele gedeelten hierbij insluiten, spreken voor zichzelf. Voor zeer veel verenigingen is dit een buitengewoon belangwekkend en interessant onderwerp.

Wie in deze materie enigszins thuis is, weet, hoe moeilijk het is uit de grote hoeveelheid vakliteratuur iets goeds te zoeken en hoe voorzichtig men met deze lectuur vaak moet zijn. Bovendien zijn de goede studieboeken meestal erg duur en erg moeilijk.

Daarom aarzelen wij niet, om deze cursus de bron te noemen voor Uw verenigingen. Een bron, die dan in de bibliotheek ook niet mag ontbreken.

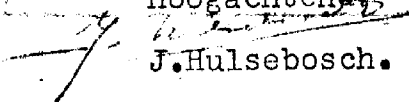
Het voordeel van de cursusvorm, waarin wij deze uitgaven hebben uitgegeven is, dat wij daardoor aan allen, die zich deze uitgaven aanschaffen, een "service" geven in deze zin, dat men naar aanleiding van de lessen mag corresponderen en vragen mag stellen aan de cursusleiding.

Nadere inlichtingen worden U gaarne verstrekt door Administratie "Kerk en Wereld", Afd. Cursussen, Hoofdstraat 211, Driebergen.

Bespreek deze dingen op Uw eerstvolgende vergadering en stuur Uw bestellingen aan bovengenoemd adres:

Administratie "Kerk en Wereld", Afd. Cursussen,
Hoofdstraat 211, Driebergen.

Hoogachtend

J. Hulsebosch.

Secretaris voor het Cursuswerk.

ONDERWERP: Verslag van een gehouden lezing
 "Rusland gezien van de Godsdienstige kant".

Volr. 50771

29 MRT 1949

Hiermede moge ik U berichten, dat in het Nieuwsblad voor de Gemeente VOORST van Vrijdag, 25 Februari 1949, de navolgende advertentie voorkwam:

"Ned. Herv. Gemeente TERWOLDE. Gemeenteavond, in de Consistoriekerk a.s. Maandagavond half acht. Ds. J. van Rossum zal spreken over "Rusland gezien van de Godsdienstige kant". Bergplaats rijwiel en onder de toren.

De in deze advertentie aangekondigde bijeenkomst, werd bezocht door circa 150 personen. Voor zover was na te gaan, waren het aller inwoners uit de dorpen Terwolde en Twello, der gemeente Voorst.

Ds. van Rossum, destijds Ned. Hervormd predikant te Terwolde, begon zijn lezing met er op te wijzen dat Rusland voor velen een groot en geheimzinnig rijk is, waarvan maar weinigen iets weten. Velen huiveren reeds bij het horen van het woord "Rusland". Zij maken zich voorstellingen van een bende wilde barbaren, die, indien zij zich over Europa zouden uitstorten, elke cultuur vernietigden. Hoe geheel anders is de werkelijkheid, zo vervolgde spreker. Rusland is op zich zelf een gecultiveerd land, met een diep gelovige bevolking.

Om een goed beeld van de geschiedenis van Rusland te verkrijgen, wilde spreker deze in twee tijdperken verdelen en wel:

- a. het oude Rusland van Dostojewski, Tolstoj en Maxim Gorki, lopende tot 1917 en
- b. daarna het nieuwe Rusland van na 1922.

Het oude Tsarenrijk was, zo vervolgde spreker, een volk, diep gelovig en geleid door een Staatskerk, waarvan de Tsaar Opperste machthebber was. Kapitalistische heerszucht, tegenover ontzettende armoede en onderdrukking der arbeiders. De Staat in elk opzicht verwever met de Kerk.

Revolutie in 1917. Het volk nog diepgelovig maar de Staat los van de Kerk. Dus, VRIJHEID van GODSDIENST.

Hierbij merkte spreker op, dat, al scheen er oppervlakkig misschien veel veranderd, het Russische volk ook na de revolutie zeer sterk gelovig is gebleven. En gelovig in die zin, dat vooral ook de mystiek van het geloof, het heilige en de verering waarmee het Russische geloof was omweven, hun greep op de bevolking van Rusland niet hebben verloren. Dit was het ook wat Henriëtte Roland van Hols na een kerkbezoek tijdens haar Russische reis deed uitroepen: "Inderdaad, hier is de Godsdienst opium voor het volk, het is bedwelmend".

Volgens spreker had de schrijver Schubarth het zo treffend gezegd met de navolgende woorden: "Dit volk is goddeloos omdat het zo gelovig is". Hierbij merkte spreker op, dat wij toch vooral niet voorbij moeten zien dat Godloosheid in Rusland niet tegen het Evangelie als zodanig is gericht, maar meer speciaal tegen datgene wat in de Kerk in Rusland sinds eeuwen is gepredikt.

Het volk keerde zich tegen de Kerk, omdat het zich tegen de Staat keerde.

Ds. van Rossum wees er nog op, dat de huidige Patriarch van Moskou SERGIUS, op goeden voet stond met de machtige Stalin. Tijdens de oorlog bad Sergius om zegen op de Russische wapenen en het waren gelovige Russen die mede vochten voor de bevrijding, ook voor ons land. Men kan toch moeilijk verlangen, zo riep spreker uit, dat de Godloosenaar STALIN een vriend zou zijn van de Kerk. Maar de kerk in Rusland wordt geduld, omdat de kerk heeft beloofd niet vijandig te zullen staan tegenover de Staat. Spreker was er van overtuigd, dat er in Rusland Godsdienst vrijheid was.

De kerkvervolgingen in de Oost-Europese staten, werden door hem niet ter sprake gebracht.

Zonder directe propaganda voor Rusland te maken, hadden sprekers woorden toch niet dat pertinent afwijzende, dat thans, vrijwel al-

algemeen, door kanselredenaars naar voren wordt gebracht.
Spraker had een aandachtig gehoord. Onder de bezoekers waren
geen bekende C.P.N. figuren uit de entrek.

De volledige personalia van Ds. van Rossum is:

OK
Joost van Rossum, geboren te Gouda, 3 December 1915, Nederlands
Herwenes Predikant van 20 April 1942 tot 26 Januari 1946 te Ter-
wolds, gezagte Voorst. Daarna te Apeldoorn, wonende aldaar, Bos-
weg no. 8.

Zij nog gemeld dat de door Ds. van Rossum te Apeldoorn gehouden
preken, veel spiritisten trekken.

Apeldoorn, 26 Maart 1949.

UITTREKSEL

Voor OD 1306 Naam anti-communisme op (onpolitiek)
Protestants-Christelijke grondslag
~~Critiek van en uit de Hervormde Kerk
t.o.v. het communisme~~

Origineel in PD 6655 Naam J.J. Buskes Jr.

Volgnr. _____ Ag.nr. _____ Aard van het stuk knipsel

_____ Afz. Vrije Volk Datum 26-2-1949

AFSCHEID VAN KOEJEMANS.

Onder bovenstaande titel verscheen in het Vrije Volk van 26 Februari 1949 een artikel van Ds. Buskes als antwoord op een artikel van Koejemans in de Waarheid. K. erkent in dat artikel dat hij gefaald heeft in zijn pogen om contact te zoeken met de oppositie in de P.v.d.A., dat hij daarmee ongelijk heeft gehad omdat hij de werkelijke aard van de oppositie onderkend had. Daartegen in de C.P.N. opgekomen en Koejemans belijdt zijn schuld en snijdt alle verder contact hiermee af.

~~Koejemans~~ Buskes dient hierop van antwoord, zijn artikel is in het betreffende PD in zijn geheel te vinden.

Uitgetrokken door B III v.S. Afd./Sectie P en B Datum 5-4-1949

Op aanwijzing van B III f

Van B. I
Van B. III

~~P. en B.
gamine Postillon~~
OD1306

Bijgaand bijlt met

per post om vele personen te
Eindhoven prouwen.

Bekend. in ^{195.49} OD 1306

B. III f. 28.3. '44.

Deze cursus bestaat uit 10 veertiendaagse lessen; gedrukt op prima papier. Deze lessen hebben een gemiddelde omvang van 16 pagina's. Zij blijven het eigendom van de cursist(e).

In deze lessen worden o.a. de volgende onderwerpen behandeld:

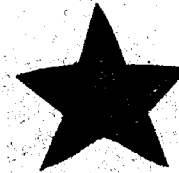
Marx en het Communistisch Manifest
De Russische revolutie
Moskou en de vrijheid
Sovjet-Unie en socialisme
Het communisme en de godsdienst
Communisme in West-Europa

De prijs van de gehele cursus bedraagt slechts f 4.—, bij vooruitbetaling te voldoen door storting op girorekening nr. 29700 „DE HORST“, Hoofdstraat 211 Driebergen onder vermelding van „Cursus Communisme“

'n Horst

CURSUS

Hoofdstraat 211
Driebergen

Communisme

Voor miljoenen mensen houdt dit woord de belofte in van een betere toekomst, een betere maatschappij. Voor miljoenen anderen duidt dit woord op de ernstigste bedreiging, die de wereld kent.

Eén ding staat vast: Het communisme is een wereldmacht geworden. Men kan er vóór strijden of men kan er tegen strijden. Maar men kan niet doen, alsof het niet bestaat. Meer nog: Het stelt ons voor een keuze, een beslissing. Daarom is het noodzakelijk om duidelijk te weten, wat het Communisme leert en wat het is.

Echter zeer velen hebben over het communisme slechts zeer onvolledige en vage voorstellingen. Zij zijn ook niet in staat om allerlei dure en moeilijke boeken aan te schaffen en te bestuderen. Daarom is de Academie „De Horst” Driebergen ten behoeve van:

Individuele belangstellenden,
Verenigingen,
Jeugdclubs,
Kerkelijke en maatschappelijke
verenigingen
Vakverenigingen.

overgegaan tot het uitgeven van een
eenvoudige, goedkope, verant-
woorde Schriftelijke Cursus:

Het Communisme: aanlach, belofte of bedreiging?

Volgno.
27 NOV. 1948.
ACD/50414.

B

· G E H E I M .
= = = = =

26 November 1948.

Op 17 November 1948 werd in het Gezellenhuis "Hendrik", gelegen aan de Prins Hendriklaan te Brunssum, een vlugschrift getiteld COMMUNISME aangetroffen. Het is niet bekend geworden wie dit vlugschrift aldaar gedeponseed heeft. Een fotocopy gaat hierbij.

no. 79.

1306
07

DESS. No.: 00996
CRT.: TROUW.
DATUM: 24-5-48
AR.:

Kanselboodschap Herv. Synode COMMUNISME IN LIJNRECHTEN STRIJD MET EVANGELIE VAN CHRISTUS

„Temidden van de verschrikkingen der oorlogsjaren is in verschillende boodschappen van onze kansels gezegd, dat de nationaal-socialistische levens- en wereldbeschouwing in lijnrechten strijd is met het Evangelie van Jezus Christus.

Even klaar en duidelijk moet van de kansels worden verkondigd, dat ook het communisme, zoals het in onze dagen uit Moskou aan de volkeren wordt opgedrongen en zich in zijn gewetenloze methoden doet kennen, in lijnrechten strijd is met het Evangelie van Jezus Christus.

Zij, die door het communisme bekoord mochten zijn, omdat in hen een drang leeft naar sociale gerechtigheid, moeten weten, dat het zijn wortels heeft in een volstrekt verwerpelijke leer, waarbij het menselijk willen en handelen uitsluitend door maatschappelijke krachten wordt bepaald.

Zoals het thans optreedt en het tot de gebondenheid aan menselijke machten, welke zich niet onderwerpen aan God, maar zich in satanischen hoogmoed stellen in de plaats van God. Het huldigt, in zijn niet meer van de praktijk te scheiden leer, ongebreidelde geweld.

Aldus begint de uitvoerige kanselboodschap, die gisteren, Zondag 23 Mei, in alle diensten der Hervormde Kerk in heel ons land vanwege de Generale Synode is voorgelezen.

Met nadruk spreekt de Kerk uit, dat zij vervolgt de kanselboodschap, dat zieke totalitaire binding van een mens of mensen, al zou deze zich in christelijk gewaad vertonen, met even grote stelligheid moet worden verworpen. De Kerk der Hervorming zet den drang om te kiezen: „Moskou of Rome”, als een wereldse verzoeking. De Kerk komt niet op voor menselijke rechten zonder meer, maar boven alles voor het recht Gods en daarin voor het waarachtig welzijn van den mens. Geleerd en geleid door het Woord van God en Zijn Heiligen Geest moet de Kerk de dreiging en de verzoeking van alle demoniën, ook wanneer deze zich in de Kerk van Christus laten gelden, weerstaan.

Maar zal de Kerk alzo spreken in gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift en van uit de heilijdenis, dan moet, aldus de kanselboodschap, tevens doordringen, dat de christenen zelf zo weinig op de rechte wijze het Woord Gods hebben gehoord en beleefd en zo ontrouw zijn geweest aan het ware heilijden van Jezus Christus, het enige Hoofd der Kerk en den enigen Heer der wereld. Dan zullen zij, die zich gaarne christenen willen noemen, diep verontrust moeten worden wanneer zij verstaan, dat hun in het communisme en in de woelingen dezer dagen onbetaalde rekeningen worden voorgelegd. Het moet blijken, dat zij die tot de

Kerk van Christus behoren, in woord en daad van betere dingen getuigen zijn. Hoeveel onchristelijke leringen en praktijken worden met den christelijken naam gedekt. Hoeveel bestaand onrecht werd niet gezien of stilzwijgend aanvaard. Hoezeer is men verblind door burgerlijke behoudzucht. Hoeveel tegenstand is er tegen noodzakelijke maatschappelijke hervormingen. Hoe wordt de grondwet van het koninkrijk Gods met voeten getreden: „Gij zult liefhebben den Heer Uw God met geheel Uw hart, met geheel Uw ziel en met geheel Uw verstand en gij zult Uw naaste liefhebben als Uzelven. Hoe weinig wordt de naam van Christus openlijk beleden als de enige Naam, waardoor de wereld geoordeeld en gered wordt.

Het moet ons, zegt de kanselboodschap, die eindigt met een klemmenden oproep tot bekering, tot zonde worden, dat wij christenen den Bijbel, welken God ons in de dagen der Hervorming opnieuw heeft leren verstaan als den grootsten zegen voor Kerk en volk, hebben laten terugdringen uit het openbare leven en daardoor mede verantwoordelijk zijn, dat er plaats is gemaakt voor allerlei heidense idiotieën.

Afkondiging over communisme

De dagbladen hebben uittreksels gegeven van de afkondiging, die in verschillende kerkgenootschappen verleden Zondag is voorgelezen. Van de Hervormde, Remonstrantse en — zij het niet gelijkluidend — van de Lutherse kansels. Dat de strekking van deze afkondiging tegen het communisme gericht was, mag bekend worden verondersteld.

Toch is het goed, daar niets bij te blijven staan. Belangrijk zijn vooral de argumenten, waarom dit geschiedde.

In de eerste plaats valt op dat de drang naar sociale gerechtigheid, die bij de communisten leeft, wordt erkend. Maar de leer, waar zij van uitgaan, wordt afgewezen. De leer, waarbij menselijk willen en handelen uitsluitend door maatschappelijke krachten wordt bepaald, en waaruit een volstrekte gebondenheid aan menselijke macht voortvloeit. Het is

Natuurlijk is de argumentatie van dit alles gesteund door het bijbelse woord.

Welk gezag heeft nu zulk een afkondiging? Het is een afkondiging van kerken uit de Hervorming. Dit gezag is van uitsluitend geestelijke aard. Niemand wordt gedwongen het óók zo te vinden, al zal iemand, die waarlijk met de Kerk meeleeft, ernstig met deze uitspraak rekening houden.

De Hervormde Kerk voelt zeer wel met zulk een afkondiging de zaak niet klaar is. Zij heeft aan alle kerken een Nadere Verklaring doen toekomen, bedoeld om als richtlijn voor discussie over dit onderwerp te dienen. Daarin wordt eerst over het politieke spreken van de Kerk en vervolgens uitvoeriger over het wezen van het communisme gehandeld.

Zo is deze afkondiging tevens een aanleiding geworden om de leiding op het gebied van het politieke getrek binnen de Kerk stimuleren.

L. H. RUTENBERG.

In en om de kerk

duidelijk, dat de opstellers hier niet de politieke doelstellingen, maar de wetenschappelijke leer der huidige communistische beweging hebben willen afwijzen.

Ten tweede moet er op gewezen worden, dat de Kerk zich tegen elke totalitaire binding van mensen uit verzet. In welk gewaad zij zich hult, al is 't in christelijk kleed. Daarmee verzetten de Kerken zich tegen het Rooms-Katholicisme.

Vervolgens bevat het stuk een aanklacht tegen de christenen. Zij zijn ontrouw geweest aan het ware belyden van Jezus Christus. Zij hebben bestaand onrecht aanvaard of niet gezien. Zij waren verblind door burgerlijke behoudzucht. Zij boden — en bieden — tegenstand tegen noodzakelijke maatschappelijke hervormingen. Het is duidelijk, dat in deze zinnen elke verdenking van sociaal-conservatisme wordt weerlegd.

Daarom wordt ook de poging van sommigen, om een machtsfront tegen het communisme te vormen en daar de Kerk bij in te schakelen (een front, dat een politieke, maar geen christelijke zaak is) afgewezen. De Kerk heeft erop te wijzen, dat de ware overwinning op het kwaad slechts komt door Gods Geest, niet door macht en geweld.

Tenslotte roept het stuk op, ernst te maken met maatschappelijke gerechtigheid. „Daarom spreke zij niet alleen tegen het communisme, maar evenzeer tegen iedere vorm van samenleving, waarin de arbeid koopwaar wordt en de mens aan winstbejag is prijsgegeven.”

Blijkens het verslag van de zitting der Generale Synode der N.H. Kerk, waar dit stuk is ontworpen, stond er oorspronkelijk, dat de Kerk zich tegen het kapitalisme verklaarde. Het is duidelijk, dat deze bovengeciteerde zin precies het zedelijk bezwaar tegen het kapitalisme, zoals dat ook in socialistische rijen — en juist daar — sterk leeft, weergeeft.

DOSS. No. :
CRT.: *1ste Volk*
DATUM: *1-6-48*
PAR.: _____

3m OP 1396

15/6
15/11

DRS. No.: OD1306
 CRT.: Waarh. H.
 DATUM: 26-5-48
 PAR.: _____

OD1306
 In OD ~~967~~

Het antwoord

Evenals in de andere kerken van Nederland is ook in de Remonstrante kerk in Haarlem Zondagmorgen een zg. verklaring tegen het communisme voorgelzen. Het resultaat is echter waarschijnlijk niet dat, wat de Synode er zich van voorgesteld had. Enige kerkeeraadsleden hebben zich nl. tegen de verklaring uitgesproken en één bestuurslid van de kerkeeraad heeft ons gisteren vijf gulden voor het verkiezingsfonds doen toekomen!

B_x: Haarlem inlichten en vragen naar de antecedenten van het bestuurslid, dat het CPN verkiezingsfonds steunde. Wijzen op de mogelijkheid van een propaganda-stunt.

(om onderzoek) (identiteit en)

BII 1576 ✓

Alphen aan den Rijn, 8 Mei 1948.

11. MAI 1948

ACD

352

Op 3 Mei 1948 omstreeks 20 uur heeft er in het Chr. Verenigingsgebouw alhier een samenkomst plaats gehad van de Jonge Kerk, bestaande uit jonge lidmaten van de Ned. Herv. kerk.

Op deze bijeenkomst zou door Piet de Pater, wonende te Ter Aar, werkzaam bij de N.V. Samsom alhier een uiteenzetting worden gegeven over het Communisme.

Op deze avond, die niet door de politie werd bezocht omdat zij hiervan geen kennis droeg, was aanwezig de communist Cuperus, in de 1e opgave sub, 18 genoemd. Het schijnt dat deze door enige lidmaten, buiten de leiding om, is uitgenodigd voor deze bijeenkomst.

Cuperus was in gezelschap van een tweede persoon, die zich noemde De Ridder en afkomstig zou zijn uit 's-Gravenhage.

Door deze laatste werd, naar aanleiding van het gesprokene door De Pater, het woord gevraagd. De Ridder had toen het Communisme op een fatsoenlijke wijze verdedigd.

Men had de indruk dat De Ridder meer in het openbaar over dit onderwerp sprak.

Hoewel Cuperus geen lid meer zou zijn van de C.P.N., kan uit het vorenstaande toch wel worden afgeleid, dat hij nog wel belangstelling heeft voor het Communisme, want hij moet het geweest zijn, die de zich noemende De Ridder heeft uitgenodigd.

MINUTENBLAD

het Communisme

DOSSIER No. OD 1306

NAAM: Critiek van en uit de Hervormde Kerk t.a.v.

1 Aangelegd op verzoek van ACD-C.S.
acd-4.6.1.49.GH X